

KASVAJAANTIGEEN CA 125 SEERUMIS/PLASMAS

Lühend	S,P-CA 125
Mõiste	<p>Laialdaselt kasutatav epiteliaalsete munasarjakasvajate marker, uue tähistusega MUC16. Mutsiinide rühma kuuluv, ehk epiteelirakkudes ekspresseeruv ja lima koostises olev valk, mille funktsiooniks on limaskesta kaitse.</p> <p>Erinevalt normaalselt paljunevatest rakkudest, toimub MUC16 süntees kasvajalistes rakkudes suuremates kogustes. MUC16 stimuleerib kasvufaktorite retseptoreid, soodustades seeläbi kasvajarakkude proliferatsiooni ja inhibeerides kasvavastast immuunvastust.</p> <p>Varases staadiumis munasarjakasvajate suhtes on CA 125 tundlikkus madal. Samuti on madal CA 125 spetsiifilisus munasarjakasvajate suhtes.</p>
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kahtlus primaarsele epiteliaalsele munasarja kartsinoomile ▪ Diagnoositud epiteliaalse munasarjakartsinoomi ravi monitooring, residuaalse kasvaja või retsidiivi avastamine <p>NB! Erinevad testsüsteemid annavad erinevaid tulemusi ja ei ole omavahel võrreldavad. Patsiendi jälgimiseks kasutada sama analüüsimeetodiga saadud tulemusi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kombinatsioonis HE4-ga vaagnamassi pahaloomulisuse riski hindamine
Proovivõtu vahendid	Geeli- ja liitiumhepariiniga katsuti, geeli- ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Plasma, seerum: 20...25 °C 8 tundi, 2...8 °C 5 päeva, -20 °C 6 kuud Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Elektrokemoluminomeetria - Roche Cobas
Referentsvahemikud	< 35 kU/l
Tõlgendus CA 125↑	<p>Günekoloogilised vähkasvajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ epiteliaalne munasarja kartsinoom ▪ endomeetriumi kartsinoom <p>CA 125 kontsentratsiooni suurenemine korreleerub halvema prognoosiga</p> <p>Märkus: Haigus võib progresseeruda ka ilma CA 125 kontsentratsiooni suurenemiseta, mistõttu tuleb kõigil võimalikel juhtudel jälgida kindlasti füüsikaliste uuringute ning pildidiagnostika tulemusi</p> <p>Muud põhjused:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ menstruaaltsükliga seotud kõikumine ▪ raseduse 1. trimestril tõus u 2 korda baastasemest ▪ munasarjatsüst ▪ kopsu-, jämesoole-, pankrease-, rinnanäärme-, eesnäärme pahaloomuline kasvaja ▪ endometrioos
Konsultatsioon	Piret Kedars, Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66707
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ueland FR, Li AJ (03.2020) Serum biomarkers for evaluation of an adnexal mass for epithelial carcinoma of the ovary, fallopian tube, or peritoneum, UpToDate 2. Chen LM, Bere JS (03.2020) Overview of epithelial carcinoma of the ovary, fallopian tube, and peritoneum, UpToDate 3. Aithal A, Rauth S MUC16 as a Novel Target for Cancer Therapy 2018 Expert Opin Ther Targets 4. Roche Cobas Elecsys CA 125 II reagenti kasutusjuhend 05.2019
Koostaja	Piret Kedars